

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2018
Avaldamismärge: RT I, 30.12.2017, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
22.12.2017 otsus nr 198

Perekonnaseisutoimingute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 13.12.2017

§ 1. Perekonnaseisutoimingute seaduse muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Perekonnaseisukanne on perekonnasündmuse kohta rahvastikuregistrisse kantavate andmete (edaspidi *perekonnaseisuandmed*) kogum.”;

2)paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud perekonnasündmus on sünd, surm, abielu sõlmimine, abielu lahutamine või muu rahvastikuregistris registreeritav perekonna- või nimeõiguslik muudatus.”;

3)paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Valdkonna eest vastutav minister võib käskkirjaga kinnitada juhendeid ja selgitusi käesoleva seaduse alusel tasutud riigilõivu aruandluse korraldamise kohta.”;

4)paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Valla- ja linnavalitsused registreerivad sünde ja väljastavad esmaseid sünnitõendeid.”;

5)paragrahvi 3 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Siseministeerium juhendab perekonnaseisuasutusi perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, annab väljavõtteid ja ärakirju perekonnaseisudokumentidest, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisudokumentide ja kohtulahendite alusel ning nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid, säilitab Siseministeeriumile üleantud perekonnaseisudokumente, teeb surmakandeid käesoleva seaduse § 36¹kohaselt ja seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Siseministeerium korraldab perekonnaseisuametnike koolitust ja eksamit ning lahendab perekonnaseisutoimingute tegemise kohta esitatud vaideid.”;

6)paragrahvi 4 lõike 2 esimeses ja teises lauses ning lõikes 3¹, §-s 5, § 17 lõikes 1, § 18 lõikes 1, § 19 lõigetes 1–4 ja § 20 lõikes 1 asendatakse sõnad „valdkonna eest vastutav minister” sõnadega „valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud isik” vastavas käändes;

7)paragrahvi 4 lõikes 4 asendatakse sõnad „tunnistuse vormi” sõnadega „tunnistusele kantavate andmete loetelu”;

8)paragrahvi 6 lõike 5 teist lauset täiendatakse pärast sõnu „notariaalselt kinnitatud” sõnadega „, välja arvatud juhul, kui perekonnaseisukande aluseks olev välisriigi võõrkeelne dokument edastatakse perekonnaseisuasutusele ametlike kanalite kaudu”;

9)paragrahvi 7 lõike 10 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 9 lõike 5 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 9 lõike 5 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) kontaktandmed, sealhulgas telefoninumber ja elektronposti aadress või postiaadress;”;

12)paragrahvi 9 lõike 5 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) kõrgeim omandatud haridustase;”;

13)paragrahvi 9 lõike 5 punkt 12 tunnistatakse kehtetuks;

14)paragrahvi 9 lõiget 7 täiendatakse pärast sõnu „punktides 1–3” sõnadega „ja 6”;

15)paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 7¹järgmises sõnastuses:

„(7¹) Isik ei pea märkima perekonnaseisuasutusele esitatavas avalduses käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 7–11 nimetatud andmeid, mis on juba rahvastikuregistrisse kantud ega ole muutunud.”;

16)paragrahvi 9 lõikes 10 asendatakse arvud „1–8” arvudega „1, 1²–8”;

17)paragrahvi 11 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „perekonnaseaduses” sõnadega „, rahvastikuregistri seaduses”;

18)paragrahvi 12 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui perekonnaseisuasutusel või notaril puudub tehniline võimekus rahvastikuregistris andmete parandamiseks või on andmete parandamine perekonnaseisuasutuse või notari poolt ebamõistlikult keeruline, teatab ta viivitamata parandamise vajadusest rahvastikuregistri volitatud töötlejale, kes võib kokkuleppel perekonnaseisuametniku või notariga perekonnaseisuandmed parandada.

(5) Rahvastikuregistri andmete kvaliteedi tõstmise eesmärgil võib rahvastikuregistri volitatud töötleja vastutava töötleja korraldusel parandada perekonnaseisuandmetes andmehõive käigus tekkinud või tarkvarast tingitud vead.”;

19)paragrahvi 13 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Perekonnaseisuandmeid muudab perekonnaseisuasutus.”;

20)paragrahvi 13 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

„(8) Kui perekonnaseisuasutusel või notaril puudub tehniline võimekus rahvastikuregistris andmete muutmiseks või on andmete muutmine perekonnaseisuasutuse või notari poolt ebamõistlikult keeruline, teatab ta viivitamata muutmise vajadusest rahvastikuregistri volitatud töötlejale, kes võib kokkuleppel perekonnaseisuametniku või notariga perekonnaseisuandmeid muuta.

(9) Rahvastikuregistri andmete kvaliteedi tõstmise eesmärgil võib rahvastikuregistri volitatud töötleja vastutava töötleja korraldusel muuta perekonnaseisuandmetes andmehõive käigus tekkinud või tarkvarast tingitud vead.”;

21)paragrahvi 15 pealkiri ja lõiked 1–3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 15. Perekonnasündmuse kohta väljastatav tõend

(1) Isikul on õigus saada tõend enda, oma alaealise lapse ja eestkostetava ning surnud abikaasa Eesti perekonnaseisuasutuses registreeritud perekonnasündmuse kohta. Tõend väljastatakse isikule rahvastikuregistri kinnitatud väljavõttena. Muul juhul väljastatakse perekonnaseisuandmeid õigustatud huvi korral, arvestades rahvastikuregistri seaduse § 72 lõikes 3 sätestatut.

(2) Tõend kajastab perekonnaseisuandmeid väljavõtte tegemise seisuga. Tõendi ja rahvastikuregistri andmete erinevuse korral loetakse õigeaks rahvastikuregistri andmed.

(3) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning teised avaliku ülesande täitjad peavad lähtuma rahvastikuregistrisse kantud andmetest ega tohi nõuda tõendi või rahvastikuregistri väljavõtte esitamist.”;

22)paragrahvi 15 lõiked 4–6 tunnistatakse kehtetuks;

23)paragrahvi 15 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Tõendile kantavate andmete loetelu, võõrkeelses tõendis kasutatavate keelte loetelu ja vajaduse korral tõendi vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

24)paragrahvi 15 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

25)paragrahv 15¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 15¹. Perekonnasündmuse tõendi väljastamise kord

- (1) Esmane tõend väljastatakse 14 päeva jooksul kande tegemisest arvates. Isiku soovi korral väljastab perekonnaseisuasutus esmase tõendi vahetult pärast perekonnasündmuse kohta kande tegemist.
- (2) Korduva tõendi väljastamise avalduse võib esitada lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatule ka posti teel või esindaja kaudu.
- (3) Korduva tõendi väljastab maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus või konsulaarametnik isiku esitatud perekonnasündmuse tõendi väljastamise avalduse alusel.
- (4) Tõendeid võib väljastada nii elektrooniliselt kui ka paberil. Tõendil peab olema märged „Kinnitatud väljavõte”.
- (5) Elektrooniline tõend kinnitatakse digitaaltempli või perekonnaseisuametniku digitaalallkirjaga. Paberil väljastatud tõendi kinnitab perekonnaseisuametnik allkirjaga ja perekonnaseisuasutuse pitsseriga.
- (6) Esmane tõend vormistatakse eesti keeles. Võõrkeelne tõend väljastatakse korduva tõendina.
- (7) Taotleja soovil võib tõend sisaldada ka väljavõtet muudest andmetest.
- (8) Esmane tõend väljastatakse tasuta. Korduva tõendi väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.”;

26)paragrahvi 15²lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „eestkostetavate” sõnadega „ning surnud abikaasade”;

27)paragrahvi 15²täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumendilt andmete väljastamiseks võib isik edastada avalduse lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatule ka posti teel või esindaja kaudu.”;

28)paragrahvi 15²täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

„(2¹) Elektrooniline tõend kinnitatakse digitaaltempli või perekonnaseisuametniku digitaalallkirjaga. Paberil väljastatud perekonnaseisudokumendi koopia kinnitab perekonnaseisuametnik allkirjaga ja perekonnaseisuasutuse pitsseriga.”;

29)paragrahvi 15²täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Perekonnaseisuasutuses säilitatavalt dokumendilt andmete elektroonilise või paberteatisena või kinnitatud koopia väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.”;

30)paragrahvi 19 lõigetes 1 ja 3 asendatakse sõna „käskkiri” sõnaga „haldusakt” vastavas käändes;

31)paragrahvi 23 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Sünni registreerimiseks esitab lapse seaduslik esindaja ühe kuu jooksul lapse sündimise päevast arvates sellekohase avalduse. Mõjuval põhjusel võib sünni registreerimise tähtaega pikendada kuni kahe kuuni.

(2) Avalduses märgitakse käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 ja § 22 lõikes 1 nimetatud andmed ning avaldusele lisatakse neid andmeid tõendavad dokumendid. Kui lapse sündi registreerib tema juriidilisest isikust eestkostja, märgitakse avalduses käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud andmed.

(3) Digitaalallkirjaga kinnitatult esitatakse avaldus turvalises veebikeskkonnas juhul, kui Eesti tervishoiuteenuse osutaja on meditsiinilise sünnitõendi andmed rahvastikuregistrile edastanud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud viisil ei saa avaldust esitada perekonnaseaduse §-s 85 sätestatud juhtudel, samuti juhul, kui lapse vanem on alaealine või piiratud teovõimega täisealine.

(5) Kui lapse ema ei ole abielus ja lapse isa ei ole esitanud isaduse omaksvõtu avaldust, selgitab perekonnaseisuametnik avaldajale isaduse omaksvõtu avalduse esitamise võimalust, samuti võimalust nõuda põlvnemise tuvastamist kohtu korras.

(6) Avalduse esitamise korral käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud viisil täidetakse käesoleva paragrahvi lõikes 5, § 26 lõikes 3 ja § 29 lõikes 2 sätestatud perekonnaseisuametniku selgitamiskohustus turvalise veebikeskkonna vahendusel kirjalikult. Avalduse esitaja on kohustatud kirjalikult kinnitama, et on aru saanud talle esitatud selgitustest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud avalduse esitaja kinnitatavad selgituste tekstid kehtestab valdkonnast vastutav minister määrusega.”;

32)paragrahvi 25 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „dokument” sõnadega „juhul, kui vanema surmaandmed ei ole rahvastikuregistrisse kantud”;

33)paragrahvi 26 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõnu „kohale ilmudes” sõnadega „, käesoleva seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud juhul digitaalallkirjaga kinnitatult turvalises veebikeskkonnas”;

34)paragrahvi 27 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui isaduse omaksvõtt toimub pärast lapse sünni registreerimist, siis esitatakse isaduse omaksvõtu ja omaksvõtuks nõusoleku andmise avaldus perekonnaseisuasutusele isiklikult kohapeal ning avalduses märgitakse lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 5 nimetatutele järgmised andmed:”;

35)paragrahvi 30 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „sünniaeg-” sõnaga „sünniaeg”;

36)seaduse 3. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 30¹ järgmises sõnastuses:

„§ 30¹. Sünniaja ja -koha andmete taastamine

Kui isiku sünniaeg või -koht on muudetud enne 1995. aasta 1. jaanuari toimunud lapsendamise käigus, taastab perekonnaseisuasutus isiku avalduse alusel sünni registreerimisel sünniaja või -koha või mõlemad.”;

37)paragrahvid 31 ja 32 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 31. Surma registreerimine Eestis

(1) Surma registreerimiseks edastab tervishoiuteenuse osutaja käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmed rahvastikuregistrile surmateatise koostamisel.

(2) Eesti perekonnaseisuasutus registreerib surma käesolevas jaos sätestatud korras, kui:

- 1) isik sureb Eestis ja surm ei ole registreeritud käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel;
- 2) välisriigis surnud isiku viimane elukoht oli Eestis või
- 3) välisriigis surnud isikul oli Eesti kodakondsus.

(3) Eesti perekonnaseisuasutus registreerib surma käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel, kui surm ei ole juba registreeritud välismaal.

(4) Surnuks tunnistamise kohtumääruse alusel teeb andmehõivekande perekonnaseisuasutuse ülesandeid täitev kohtu asukohajärgne maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus ametiülesande korras.

§ 32. Surma registreerimine

(1) Surma registreerimisel kantakse rahvastikuregistrisse järgmised andmed:

- 1) surnu isikunimi ja isikukood;
- 2) surmakoht, kui see on teada;
- 3) surmaaeg;
- 4) surmast tingitud hooldusõiguse muudatused;
- 5) abielu lõppemine.

(2) Kui surnu isikuandmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse, kantakse puuduvad andmed registrisse surnu isikut tõendava dokumendi, surmateatise või politseiasutuse tõendi alusel.

(3) Surmakoha ja -aja andmed registreeritakse surmateatise, politseiasutuse teatise või isiku surnuks tunnistamise kohtulahendi alusel.

(4) Kui surmaaaja kohta andmeid ei ole, siis kantakse registrisse märge, et täpset surmaaega ei ole võimalik kindlaks teha, ning märgitakse surmaaeg võimaluse korral nädala, kuu või aasta täpsusega.

(5) Surmakohana registreeritakse vastav maakond ja linn või vald. Kui on teada surnu leidmise koht, loetakse see surmakohaks.

(6) Perekonnaseisuasutus registreerib surma kolme tööpäeva jooksul sellekohase avalduse saamisest arvates.”;

38)paragrahvi 33 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 33. Perekonnaseisuasutuses surma registreerimiseks esitatavad dokumendid”;

39)paragrahvi 33 lõikes 2 asendatakse sõnad „käesoleva seaduse § 32 lõikes 1” sõnadega „käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 1”;

40)paragrahvi 34 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui surma registreerimisel ilmneb, et surnule kuulus alaealise lapse ainuhooldusõigus või surnu oli piiratud teovõimega isiku eestkostja, teavitab rahvastikuregistri vastutav töötleja rahvastikuregistri vahendusel surmast lapse või eestkostetava elukohajärgset valla- või linnavalitsust.”;

41)paragrahvi 35 lõikes 2 asendatakse sõna „tühistab” sõnadega „tunnistab kehtetuks”;

42)paragrahvi 35 lõikest 2 ja § 36 lõikest 3 jäetakse välja sõna „arstlik”;

43)paragrahvi 36 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „muudest andmetest” sõnadega „, välja arvatud esmase surmatõendi väljastamisel tervishoiuteenuse osutaja poolt käesoleva paragrahvi lõike 4¹ kohaselt”;

44)paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Surma registreerimisel käesoleva seaduse § 31 lõike 1 alusel, võib esmase surmatõendi väljastada tervishoiuteenuse osutaja.”;

45)seaduse 3. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 36¹ järgmises sõnastuses:

„§ 36¹. Surmakande erisused, kui surma ei registreerita perekonnaseisuasutuses

(1) Surma registreerimisel käesoleva seaduse § 31 lõike 1 kohaselt teeb rahvastikuregistri vastutav töötleja kande rahvastikuregistrisse tervishoiuteenuse osutajalt surmateatise saamisel.

(2) Surmakanne jõustub vastavalt käesoleva seaduse § 8 lõikele 3 selle salvestamisel rahvastikuregistrisse. Käesoleva seaduse § 8 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid ei kohaldata.

(3) Kui pärast surma registreerimist on vaja parandada või muuta surmateatise alusel rahvastikuregistrisse kantud andmeid, edastab tervishoiuteenuse osutaja surmateatise andmed uuesti.

(4) Surmakandest väljatrükki ei tehta.”;

46)paragrahvi 37 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) pärast abielu sõlmimist kantava perekonnanime”;

47)paragrahvi 37 lõike 2 punktid 3 ja 6–8 tunnistatakse kehtetuks;

48)paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Perekonnaseisuatmetnik märgib abiellumisavalduses abiellujatega kokku lepitud abiellumise aja ja abielu sõlmimise koha.”;

49)paragrahvi 37 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

50)paragrahvi 37 lõikes 6 asendatakse sõnad „lõike 2 punktis 3” sõnadega „lõikes 2¹”;

51)paragrahvi 39 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna „kuus” sõnaga „seitse”;

52)paragrahvi 40 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Isik võib esitada avalduse abieluvõimetõendi taotlemiseks lisaks käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatule ka posti teel.”;

53)paragrahvi 41 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna „kolme” sõnaga „kuue”;

54)paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Perekonnaseisuatmetnik võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ühekuulist tähtaega mõjuval põhjusel lühendada.”;

55)paragrahvi 41 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

56)paragrahvi 44 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) perekonnanimi pärast abielu lahutamist;”;

57)paragrahvi 44 lõike 2 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

58)paragrahvi 44 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) millise riigi õigust abielu lahutamisele kohaldatakse.”;

59)paragrahvi 44 lõikes 5 asendatakse sõnad „punktides 3 ja 4” sõnadega „punktis 3”;

60)paragrahvi 49¹täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui sugu muutnud isik taastab oma sünnijärgse soo.”;

61)paragrahvi 49²lõikes 1 asendatakse sõna „väljavõte” sõnaga „tõend”;

62)paragrahvi 49²täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Soo muutmise korduva tõendile ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja käesoleva seaduse § 15 lõikes 7 kehtestatud vorminõuet. Soo muutmise korduv tõend väljastatakse perekonnaseisuasutuse dokumendina, mis sisaldab soo muutmise esmasel tõendil märgitud andmeid.”;

63)paragrahvi 50 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna „perekonnaseisu” sõnaga „perekonnaseisuandmete”;

64)paragrahvi 50 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui isiku perekonnaseisuandmete muudatused on kinnitatud või tuvastatud välisriigis, on isik kohustatud esitama Eesti perekonnaseisuasutusele rahvastikuregistrisse andmete kandmiseks vajalikud dokumendid 30 päeva jooksul perekonnaseisuandmetes toimunud muudatusest arvates.”;

65)paragrahvi 50 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Välisriigi edastatud surmaandmete alusel võib andmehõivekande teha rahvastikuregistri volitatud töötleja.”;

66)paragrahvi 51 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui välisriigi perekonnaseisudokumendil olevad andmed muudavad Eesti perekonnaseisutoimingu alusel rahvastikuregistrisse kantud andmeid või tegemist on isiku surmaandmetega, kantakse andmed sellelt dokumendilt rahvastikuregistrisse ka muudel juhtudel, kui on nimetatud käesoleva paragrahvi lõikes 1.”;

67)seadust täiendatakse 4¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„4¹. peatükk ANDMEHÕIVE RAHVUSVAHELISE KAITSE ANDMISE OTSUSE ALUSEL

§ 51¹. Rahvusvahelise kaitse andmise otsuse alusel perekonnaseisuandmete muutmine ja lisamine

(1) Kui isiku välisriigis toimunud perekonnasündmus tuvastatakse Eesti rahvusvahelise kaitse andmise otsusega, kantakse perekonnaseisuandmed otsuse ja selle lisadokumentide alusel rahvastikuregistrisse andmehõivekandega.

(2) Kui isiku perekonnaseisuandmed on kantud rahvastikuregistrisse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ja esitatakse perekonnasündmuse registreerinud välisriigi väljaantud perekonnaseisudokument, tunnistab perekonnaseisuasutus käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tehtud andmehõivekande ja selle käigus rahvastikuregistrisse kantud perekonnaseisuandmed kehtetuks. Välisriigis väljaantud perekonnaseisudokumendi andmed kantakse andmehõivekandega rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud korras ning vajaduse korral muudetakse rahvastikuregistris perekonnaseisuandmed.”;

68)seaduse 5. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„HALDUSJÄRELEVALVE JA VAIDLUSTAMINE”;

69)seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 53¹ järgmises sõnastuses:

„§ 53¹. Perekonnaseisutoimingu tegemise vaidlustamine

(1) Isik, kes leiab, et tema õigusi on perekonnaseisutoimingu tegemise käigus rikutud, võib esitada 30 päeva jooksul vaide Siseministeeriumile või kaebuse halduskohtule.

(2) Siseministeerium vaatab vaide läbi ning teeb vaideotsuse 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates.”;

70)paragrahvi 54¹lõikes 3 asendatakse sõna „Enne” sõnadega „Haldusmenetluses kasutatud välisriigis väljaantud perekonnaseisudokumendilt ja enne”;

71)seadust täiendatakse §-ga 55⁴järgmises sõnastuses:

„§ 55⁴. Korduvate perekonnaseisuaktide kehtivuse lõppemine

(1) Kui ilmneb, et enne 1995. aasta 1. jaanuari tehtud abielulahutuse kohtuotsuse alusel on Eestis koostatud kaks abielulahutuse akti, tehakse mõlema akti rahvastikuregistri kandesse märke korduvuse kohta ja sellega lõpeb korduva akti kehtivus.

(2) Kui ilmneb, et enne 1995. aasta 1. jaanuari on perekonnasündmuse kohta Eestis koostatud kaks perekonnaseisuakti, mille andmetes ei ole olulist erinevust, tehakse mõlema akti rahvastikuregistri kandesse märke korduvuse kohta ja sellega lõpeb korduva akti kehtivus.

(3) Vajaduse korral muudetakse märke tegemise käigus korduva perekonnaseisuakti andmete alusel esmaselt aktilt rahvastikuregistrisse kantud andmeid.”.

§ 2. Rahvastikuregistri seaduse muutmine

Rahvastikuregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 21 lõike 1 punkt 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„18) statistilisel eesmärgil kogutavad ja isiku vabal tahtel esitatud andmed rahvuse, emakeele ja kõrgeima omandatud haridustaseme kohta.”;

2)paragrahvi 26 lõiget 1 täiendatakse punktidega 2³ja 2⁴järgmises sõnastuses:

„2³) vanema notariaalselt tõestatud nõusolek lapse lapsendamiseks;

2⁴) vanema kohtule esitatud nõusolek lapse lapsendamiseks;”;

3)paragrahvi 26 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) valdkonna eest vastutava ministri käskkiri või tema volitatud isiku haldusakt isikule uue eesnime, perekonnanime või isikunime andmise või endise eesnime, perekonnanime või isikunime taastamise kohta;”;

4)paragrahvi 26 lõike 1 punktist 6 jäetakse välja sõna „arstlik”;

5)paragrahvi 26 lõiget 1 täiendatakse punktiga 13³järgmises sõnastuses:

„13³) välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise otsus;”;

6)paragrahvi 28 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „väljaandvad” sõnadega „ja vastuvõtvad”;

7)paragrahvi 52 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud rahvastikuregistrisse kantud isikuandmete parandamisel, muutmisel või taastamisel.”;

8)paragrahvi 72¹täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Valdkonna eest vastutav minister võib käskkirjaga kinnitada juhendeid ja selgitusi käesoleva seaduse alusel tasutud riigilõivu aruandluse korraldamise kohta.”;

9)seaduse 13. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„JÄRELEVALVE JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE”;

10)paragrahvid 82–84 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 82. Järelevalve rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle

- (1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ning selle alusel kehtestatud õigusaktide, sealhulgas rahvastikuregistri pidamise korra ja lepingu nõuete täitmise üle teostab vastutav töötleja.
- (2) Haldusjärelevalve järelevalvatava tegevuse üle hõlmab tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse kontrollimist.

§ 83. Riikliku järelevalve erimeetmed

Vastutav töötleja võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 84. Vaie

- (1) Isik või asutus, kes leiab, et rahvastikuregistri pidamisel või andmete töötlemisel on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada rahvastikuregistri vastutavale töötlejale vaide haldusorgani kaudu, kelle tegevuse peale vaie esitatakse.
- (2) Kui haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgan leiab, et vaie on põhjendatud, rahuldab ta vaide ise.
- (3) Vastutav töötleja lahendab vaide 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates.”;

11)paragrahvid 85–87 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Nimeseaduse muutmine

Nimeseaduse § 16 lõiget 7 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Valdkonna eest vastutav minister võib käskkirjaga kinnitada juhendeid ja selgitusi käesoleva seaduse alusel tasutud riigilõivu aruandluse korraldamise kohta.”.

§ 4. Surma põhjuse tuvastamise seaduse muutmine

Surma põhjuse tuvastamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käeoleva seadusega sätestatakse surma fakti ja surma põhjuse tuvastamise, surmast teavitamise ning patoloogiaalase tegevuse tingimused ja kord, kohtuarstliku lahangu ja kohtuekspertiisi tegemise alused, surnukeha, elundite ja kudede kasutamine õppe- ja teadustöös, surma põhjuse tuvastamise ja patoloogiaalase tegevuse finantseerimine, surma põhjuste kohta andmete kogumine ning järelevalve käesoleva seaduse täitmise üle.”;

2)paragrahvi 5 lõike 5 teisest lausest ning § 33 punktide 1 ja 2 jäetakse välja sõna „arstlik” vastavas käändes;

3)paragrahv 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 8. Surmateatis

(1) Surmateatis on surnud isiku, surmaaaja ja -koha ning surma fakti tuvastanud tervishoiuteenuse osutaja andmeid kajastav elektrooniline dokument või meditsiinilise dokumendi osa, mis on aluseks surma automaatseks registreerimiseks rahvastikuregistris.

(2) Pärast surma fakti tuvastamist edastab seda teinud tervishoiuteenuse osutaja käesolevas seaduses sätestatud korras surmateatise tervise infosüsteemile.

(3) Tervise infosüsteem edastab Eesti isikukoodi omava surnud isiku surmateatiselt järgmised surma fakti andmed rahvastikuregistrile:

- 1) surnu isikuandmed;
- 2) surmaaeg ja -koht;
- 3) teatise esitaja andmed.

(4) Tervise infosüsteem edastab surmateatiselt järgmised surma fakti andmed surma põhjuste registritele:

- 1) surnu isikuandmed;
- 2) surmaaeg, -koht ja suremispaik;
- 3) teatise esitaja andmed;
- 4) surmateatise koostamise aeg.

(5) Objektiivsetel põhjustel koostatakse surmateatis paberil. Objektiivse põhjusena käsitatakse muu hulgas olukorda, kus surnud isiku sünd ei ole veel rahvastikuregistris registreeritud. Paberil koostatud

surmateatis väljastatakse surnu omastele või tema seaduslikule esindajale ja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele või omasteta surnu puhul elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele surma registreerimiseks perekonnaseisuasutuses.

(6) Surmateatis koostatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 59²lõike 2 alusel kehtestatud andmekoosseisus.”;

4)seadust täiendatakse §-ga 8¹järgmises sõnastuses:

„§ 8¹. Surma põhjuse ja perinataalsurma põhjuse teatis

(1) Surma põhjuse teatis on surnud isiku surmasündmuse, surma põhjuse, surma põhjuse tinginud asjaolu ja surma põhjuse tuvastanud isiku andmeid kajastav elektrooniline dokument, mille alusel kantakse andmed surma põhjuste registrisse.

(2) Perinataalsurma põhjuse teatis on surnult sündinud ja kuni kuue päeva vanuses surnud lapse surmasündmuse, surma põhjuse, surma põhjuse tinginud asjaolu ja surma põhjuse tuvastanud isiku andmeid, samuti surnud lapse ema andmeid kajastav elektrooniline dokument, mille alusel kantakse andmed surma põhjuste registrisse.

(3) Pärast surma põhjuse tuvastamist edastab seda teinud arst surma põhjuse ja perinataalsurma põhjuse teatise tervise infosüsteemile, kes edastab nimetatud teatise surma põhjuste registrile. Ebaselge surmapõhjuse korral edastab asjakohase teatise pärast surma põhjuse tuvastamist patoloog, kohtuarst või ekspert.

(4) Objektiivsetel põhjustel koostatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud teatise paberil. Paberil teatise edastab teatise väljastaja surma põhjuste registrile.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teatis väljastatakse surnu omastele või tema seaduslikule esindajale või omasteta surnu puhul elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud teatise kajastavad andmeid tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 59²lõike 2 alusel kehtestatud andmekoosseisus.”;

5)paragrahv 32 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 32. Surma põhjuste register

(1) Surma põhjuste register on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mida peetakse Eestis surnud ja väljaspool Eestit surnud Eesti kodanike ning Eestis pikaajalise elaniku elamisluba ja alalist elamisõigust omanud isikute surma põhjuste registreerimiseks, riikliku sotsiaalpoliitika väljatöötamiseks, rahvastiku koostise ja tervise seisundi hindamiseks ning sotsiaal- ja tervisevaldkonna ennetustegevuse planeerimiseks.

(2) Surma põhjuste registrile esitavad andmeid käesolevas seaduses nimetatud tervishoiuteenuse osutajad ja riiklikud ekspertiisiasutused. Väljaspool Eestit surnud Eesti kodaniku või Eestis pikaajalise elaniku elamisluba või alalist elamisõigust omanud isiku kohta esitab andmed Välisministeerium, kui Välisministeeriumi on nendest teavitatud konsulaarsuhete Viini konventsiooni alusel.

(3) Surma põhjuste registrile esitatakse andmeid tervise infosüsteemi vahendusel või objektiivsetel põhjustel paberil.

(4) Surma põhjuste registris töödeldakse järgmisi andmeid:

- 1) surnud isiku üldandmed, sealhulgas surnult sündinud ja kuni kuue päeva vanuses surnud lapse bioloogilise ema isikuandmed;
- 2) surnu terviseandmed, sealhulgas surnult sündinud ja kuni kuue päeva vanuses surnud lapse bioloogilise ema terviseandmed;
- 3) surmaeg ja -koht;
- 4) surma põhjus;
- 5) välispõhjustest tingitud surma asjaolud;
- 6) andmete esitaja.

(5) Surma põhjuste registri asutab ja selle põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) volitatud töötaja;
- 2) vastutava ja volitatud töötaja ülesanded;
- 3) kogutavate andmete täpsem koosseis ja edastamise kord;
- 4) andmete juurdepääsu ja nende väljastamise kord;
- 5) andmete õigsuse tagamise kord;

6) muud korralduslikud küsimused.

(6) Surma põhjuste registri vastutav töötaja on Sotsiaalministeerium.

(7) Registri andmeid säilitatakse tähtajatult.”;

6)seadust täiendatakse §-ga 39¹järgmises sõnastuses:

„§ 39¹. Üleminekusäte

Käesoleva seaduse §-des 8 ja 8¹sätetatud teatiste elektrooniline andmevahetus tuleb tagada hiljemalt 2019. aasta 1. juuliks.”.

§ 5. Maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tulenev Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse muutmine

Maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tulenevas Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 49 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2)paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Valla- ja linnavalitsus registreerib sünde ja surmi, väljastab esmaseid sünni- ja surmatõendeid ning teeb sünni registreerimisega seonduvaid nimeõiguslikke muudatusi.”;

2)paragrahvi 49 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5)paragrahvi 3 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus registreerib sünde ja surmi, kinnitab abielude sõlmimist ja lahutamist, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisuaktide, kohtulahendite, rahvusvahelise kaitse andmise otsuste ja välisriigi perekonnaseisudokumentide alusel, annab väljavõtteid perekonnaseisuandmetest ja ära kirju perekonnaseisudokumentidest, teeb nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid ning seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus juhendab vaimulikke perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes.”;

3)paragrahvi 49 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6)paragrahvi 3 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Siseministeerium juhendab perekonnaseisuasutusi perekonnaseisutoimingute tegemise küsimustes, muudab ja parandab perekonnaseisuandmeid, annab väljavõtteid ja ära kirju perekonnaseisudokumentidest, teeb andmehõivekandeid perekonnaseisudokumentide ja kohtulahendite alusel ning nimeõiguslikke muudatusi kajastavaid kandeid, säilitab Siseministeeriumile üleantud perekonnaseisudokumente ja teeb seaduses sätestatud juhtudel muid perekonnaseisutoiminguid. Siseministeerium korraldab perekonnaseisuatmetnike koolitust ja eksamit ning lahendab perekonnaseisutoimingute tegemise kohta esitatud vaideid.”;

4)paragrahvi 49 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10)paragrahvi 19 lõikes 3 ja lõike 4 teises lauses, § 20 lõikes 2, § 40 lõike 1 teises lauses, § 42 lõigetes 7, 7¹ja 8, § 46 lõike 1 teises lauses, § 49¹lõikes 1, § 55²lõigetes 1 ja 2 ning § 55³lõikes 1 ja lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna „maavalitsus” sõnadega „maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus” vastavas käändes.”.

§ 6. Kirikute ja koguduste seaduse muutmine

Kirikute ja koguduste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Registrisse kantud andmete muutmise avaldusele ei tule juurde lisada muutmise otsustanud üldkoosoleku või muu organi koosoleku protokoll või selle väljavõtet ega koosolekust osavõtnute nimekirja või muud dokumenti usulise ühenduse liikmeskonna kohta.”;

2)paragrahvi 18 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Usulise ühenduse avalikus toimikus ei säilitata andmeid usulise ühenduse liikmeskonna kohta.”;

3)seadust täiendatakse §-ga 29¹järgmises sõnastuses:

„§ 29¹. Registripidajale esitatud dokumentide säilitamine

Registripidajale edastatud dokumendid, mis sisaldavad andmeid usulise ühenduse liikmeskonna kohta, viiakse avalikust toimikust registritoimikusse. Kui usuline ühendus on esitanud registripidajale avalduse, mis on ühiselt e-allkirjastatud koos dokumendiga, mis sisaldab andmeid usulise ühenduse liikmeskonna kohta, siis viiakse registritoimikusse kõik ühiselt e-allkirjastatud dokumendid.”.

§ 7. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.
- (2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 5 ja 37–45, § 2 punkt 4 ning § 4 jõustuvad 2018. aasta 1. juulil.
- (3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 31–34 jõustuvad 2019. aasta 1. jaanuaril.
- (4) Käesoleva seaduse § 1 punkt 4 jõustub 2019. aasta 1. juulil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees